

(2) Nedotknuté zostávajú predpisy o povozovaní a provoze kameňolomov, hlinísk a štrkovien v blízkosti dráhy.

§ 59.

Prevedením tohoto nariadenia poveruje sa minister priemyslu, obchodu a živností a minister sociálnej pečlivosti v dohode so zúčastnenými ministrami.

Švehla v. r.

Novák v. r.	Dr. Franke v. r.
Dr. Hodža v. r.	Šrámek v. r.
Dr. Winter v. r.	Dr. Beneš v. r.
Udržal v. r.	Bečka v. r.
Srba v. r.	Malypetr v. r.
Dr. Markovič v. r.	Dr. Dolanský v. r.
Dr. Kállay v. r.	

117.

Vládné nariadenie

zo dňa 26. mája 1925,

ktorým vydávajú sa predpisy pre zabránenie úrazom a na ochranu zdravia robotníkov pri živnostenskom prevádzaní pozemných stavieb.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 102, odst. 6., zákona zo dňa 10. októbra 1924, č. 259 Sb. z. a n. (živnostenského zákona pre územie Slovenska a Podkarpat-skej Rusi):

Pri živnostenskom prevádzaní pozemných stavieb a iných stavebných prác s nimi súvislých, bez újmy príslušných stavebných predpisov budú zachovávané tieto ustanovenia:

I. PREDPISY K ZAMEDZENIU ÚRAZOV.

1. Základy.

§ 1.

(1) Pri vykopávaní základov, ako aj pri zemných prácach vôbec budú vynaložené zvláštna pečlivosť na bezpečné vypaženie. Není dovolené zeminu podkopávať. Okraj jamy nesmie na šírku najmenej pol metru byť zaťažený zemou, materiálom a pod.

(2) Nastalo-li daždivé počasie, budú steny alebo vypaženie pred počiatkom práce i pri práci občas ohľadané, sú-li pevné, a podľa vý-

sledku budú účinené potrebné bezpečnostné opatrenia.

(3) Vedľa dosavádnych stavieb, sú-li plytkšie založené nežli nová stavba, smejú byť nové základy a výkop pre ne potrebný prevádzané len po častiach, a to pokaždé v dĺžke nepresahujúcej 2 m.

2. Studničné šachty, kanály a žumpy.

§ 2.

(1) Studničné šachty štvorcového prierezu musia byť za všetkých okolností vyrúbené. Gulaté šachty smejú byť hĺbené bez murovania len v úplne pevnej pôde.

(2) Pri murovaní studne smie byť pri vodorovnej polohe obedňovacích fošien odstránená naraz vždy len jedna fošna, a to teprve vtedy, keď zdívo je zasypané až k dolnej hrane tejto fošny. Vo veľmi sypkej pôde, v drobinách atď. nesmie byť zapaženie vôbec odstránené na celú výšku sypkej vrstvy pôdy, ale musí byť záhodzom zasypané. Pri hnanom pažení musí byť nához zdíva príslušného poľa prevedený až k najbližšiemu vodorovnému vencu prv, nežli sa odstránia svislé pažinové fošny.

(3) Zához murovania musí byť vždy pevne utlačený.

(4) V studničnej šachte budú tesne nad hlavami robotníkov sriadená ochranná strecha, pod ktorú robotníci môžu vstúpiť, aby boli chránení pred padajúcimi predmety.

§ 3.

(1) Prv nežli sa kto pustí alebo sostúpi do studne alebo studničnej šachty akokoľvek hľbokej alebo vleze do užívaných už žump a starých kanálov, musí byť zistené, není-li tam dusivého vzduchu. Toto zistenie budú vykonané pozvoľným spúšťaním obyčajnej svietielne s horiacim svetlom alebo iným spoľahlivým spôsobom.

(2) Zistí-li sa uhasnutím svetla alebo výsledkom vykonanej inakej skúšky, že je tam dusivý vzduch, budú odstránené výševami alebo ventilátormi, a nebolo-li by ich pri ruke, vliatím vrelej vody alebo tým, že sa dolu spustia okovy s nehaseným drieve vodou poliatým vápnom.

(3) Dá-li sa predpokladať, že sú v šachte výbušné plyny, nesmie byť skúška horiacim svetlom prevedená.

(4) Zkúšanie vzduchu buď pokaždé opakované až do nezávadného výsledku.

8. Jamy na vápno a iné prehĺbne.

§ 4.

Jamy na vápno a iné prehĺbne, ktoré ohrožujú chôdzu na staveništi, buďte bezpečne (proti prelomeniu) pokryté alebo pevne ohradené.

4. Lešenie.

a) Všeobecné.

§ 5.

(1) Každé lešenie buď primerane sriadené zo zdravého, účelu vyhovujúceho a dřívejším upotrebením vo svojom prierezu neslabeného dreva bezpečným spôsobom, vyhovujúcim postupu stavby.

(2) Pri búraní lešení musia byť učinené vhodné opatrenia, aby trámy, fošny, svory, skoby a iné veľké a ťažké časti lešenia mohli byť bezpečným spôsobom spustené alebo ináč dolu dopravené bez ohrozenia osôb nachádzajúcich sa pod lešením.

(3) Z drier vyčnievajúce klinec buďte pokial' možno pred dopravou, avšak rozhodne pred ďalším upotrebením dreva odstránené alebo ohnuté.

(4) Pri skladaní materiálu na lešeniach buď postarané o to, aby sa neprekážalo chôdzi a dopravu.

b) Lešenia štenierové.

§ 6.

(1) U štenierových lešení musia šteniere obdržať pevnú oporu a priečne drevá bezpečný podklad; pri postrannom namáhaní celého lešenia alebo jednotlivých jeho dielov buďte sriadené dostatočne silné skrížené ztužidlá. Kremovýčajné lešenia, na pr. pre veže, pre rozsiahle osadzovanie a pod., musia byť odborne sviazané.

(2) Vo všetkých poschodiach lešení buď sriadená tesná, silná a široká dlážka z dosák, ktorých konce nesmú prečnievať. Aby ľudia, materiál alebo nástroje nemohli spadnúť, buďte sriadené riadne zábradlia s doskou na stojato (záklpkou) upevnenou pri dlážke.

(3) Prístupy k rôznym poschodiach lešení a spojenia medzi nimi buďte upravené pomocou lávok, schodov, rebríkov, avšak vždy tak, aby sa mohlo na lešenie a pracovisko vystupovať len s poschodia na poschodie.

c) Vysunuté lešenia.

§ 7.

U vysunutých lešení musia byť vystrčené trámy vo vnútre bezpečne zachytené alebo vzoprené alebo vonku oprené dostatočne silnými vzporami o múr; tiež postrannému posunutiu buď zabránené primeraným ztužením.

d) Lešenia rebríkové.

§ 8.

(1) Lešenia rebríkové buďte ztužené úhlopriečnými zavetrovacími latami, k zabezpečeniu proti spadnutiu osôb buďte z vonku uzavreté riadnym zábradlím, a je-li voľný priestor medzi dlážkou na lešení a stenou budovy širší nežli 0.4 m, buďte ohradené tiež na strane k budove.

(2) Lešňové dosky musia spočívať na stupňoch rebríkov a majú ich na obidvoch stranách prečnievať najmenej o 0.2 m.

(3) Spojenie rebríkov s vystrčenými trámami, ako aj spojenie zábradlí s rebríkovými žrťami má byť prevedené bezpečným, trvanlivým spôsobom.

e) Visacie lešenia.

§ 9.

(1) Visacie lešenia smú byť zavesené len na dostatočne silných a bezpečne upevnených, vystrčených trámoch pomocou povrazov. Pri montážach môže byť upotrebené tiež miesto povrazov dostatočne pevných reťazí a neohybých železných tyčí.

(2) Najvyšší počet robotníkov, ktorí smú vstúpiť na visacie lešenie, a prípustná najmenšia sila nosných povrazov buď trvale a zreteľne vyznačená na visacích lešeniach.

(3) Každý rumpál musí byť opatrený rohátkou so západkou a hamovnicou, každé ozubené súkolie musí byť zakryté ochranným príklpom.

(4) Každé visacie lešenie buď zabezpečené vhodnými opatreniami proti kývaniu.

f) Lešenia na kozách.

§ 10.

(1) Používanie kôz bez podlžného ztuženia není dovolené; takéto ztuženie musí sa stať aspoň drevenými vzperami, ktoré sú upevnené skobami.

(2) Keď sa kozy stavia na zemi, buď pečované o dostatočne pevný podklad; stavia-li sa

na lešeníach, nesmiejú nikdy stáť na nekrytých trámoch, ale musia spočívať na tesnej a dostatočne silnej dlážke z dosák.

(3) U lešení na kozách vysokých 1.9 m alebo vyšších, ako aj postaviali sa na seba dve lešenia na kozách, buď dlážka z fošien obrúbená na okraji doskou na stojato a krem toho musí byť sriadené ešte pevné zábradlie vo výške prs.

g) *Skrúže.*

§ 11.

U skruží — nehľadiac na ich odborné strojenie — buď pečované o to, aby vzostupy a pracovistia na lešení boli primerane zabezpečené. Vyskruženie smie sa prevádzať len pod znaleckým vedením.

h) *Prehliadky lešení.*

§ 12.

Lešenia buďte aspoň každých štrnásť dní, obzvlášť však po vichre a po každom dlhšom prerušení práce znalecky prehliadnuté, sú-li v riadnom stavebnom stave; visacie lešenia buďte prehliadnuté pred každým upotrebením, upevnenie ich vystrčených trámov buď denne ohľadané. Spozorované vady buďte pred počiatkom práce odstránené.

i) *Zaťaženie lešení.*

§ 13.

Lešenia smiejú byť zaťažené len primerane dľa spôsobu ich prevedenia. Vysunutých, rebríkových a visacích lešení smie len vtedy byť upotrebené k zostavovaniu železných a drevených konštrukcií, sú-li zostrojené so zreteľom na toto zvláštne zaťaženie. Ostatne smie sa takých lešení užívať len k prácam, ktoré nevyžadujú hromadenia robotníkov a materiálu, tedy len k natieračským prácam, barveniu a pod.

k) *Otvory v lešení.*

§ 14.

Otvory v lešení, ktorých je treba v jednotlivých poschodiach pre dopravu materiálu, buďte medzi poschodiami zapažené doskami na spôsob šachiet; tieto paženia musia sahať až k najdolejšiemu koncu výťahového zariadenia a smiejú tu, ako aj v poschodiach byť otvorené len na miestach, na ktorých sa dopravované veci práve nakladajú alebo vybiehajú. Taktiež u otvoru na najvyššom lešení smie len miesto, k vybieraníu vytiahnu-

tého materiálu používané, byť ponechané bez ohradenia.

5. Rebríky a schodky.

§ 15.

(1) Rebríky a schodky buďte prv, nežli sa ich upotrebí, prehliadnuté, či sú dosť bezpečné. Shľadané vady buďte ihneď odstránené. Nedovoľuje sa nahradovať chýbajúce stupne rebríkov pribíťmi latami.

(2) Keď sa u stavieb vyšších nežli jedno poschodie sriadi spojenie s poschodie na poschodie rebríkami, buďte tieto postavené vždy po dvoch, jeden pre výstup, druhý pre zostup, a to čo možné tak, aby pri vystupovaní alebo zostupovaní dial sa obrat pokaždé na tú istú stranu; tiež musí byť tak dlhé, aby dlážku poschodia, ku ktorému vedú, presahovali aspoň 1.5 m v smere rebríka.

(3) Rebríky nesmiejú nad sebou stáť tak, aby padajúce predmety mohli naraziť na dolejší rebrík.

(4) Rebríky musia na zemi pevne spočívať a krem toho byť skobami k lešeniu dobre upevnené. Na lešeníach smiejú rebríky byť postavené len na podložených fošnách, aspoň 5 cm silných.

(5) Užívali sa rebríkov mimo lešenia stojacích a priamo k niektorému poschodiu vedúcich, musí byť pečované o dostatočne široký a bezpečný prístup alebo výstup.

(6) Dvojité rebríky (maliarske rebríky alebo schodky) musia byť tak zabezpečené, aby sa nemohly náhodou rozovrieť.

6. Lávky.

§ 16.

(1) Lávky buďte založené čo možné tak široké, aby sa 2 osoby mohli vyhnúť.

(2) Stúpanie lávok má byť čo možné 1:3 alebo menšie, avšak nesmie byť nikdy väčšie nežli 1:2.

(3) Šikmé lávky musia byť na vzdialenosť kroku pobité priečnymi lafkami, a sú-li sklzké, musia byť posypané popolom, pieskom alebo podobnými hmotami.

(4) Na každej lávke musia byť sriadené zábradlia na zovnútornej strane a u okien i dverných otvorov, ktoré sú snáď vedľa nich; zábradlia buďte sriadené tiež na vnútornej strane, odstáva-li lávka od múra viac nežli 0.4 m.

7. Povrazy a reťazi.

§ 17.

(1) Pri prevádzaní stavebných prác smie byť užívané krem reťazí len ohebných povrazov konopných, bavlnených alebo drôtených.

(2) Bezvadnosť a únosnosť povrazov a reťazí buď občas zisťovaná znaleckým výskúšaním. Chatrné reťazi a povrazy buďte ihneď riadne opravené, alebo keby ani potom neboli dosť bezpečné, vymenené.

(3) Reťazi a povrazy nedostatočne únosné buďte z užívania vylúčené.

(4) K vyťahovaniu materiálu v nádobách nesmie byť upotrebené povrazov s jednoduchými háky.

8. Vyťahovadlá a zdvihadlá.

a) Všeobecné.

§ 18.

Není dovolené užívať výťahov materiálu k osobnej doprave. Len pri stavbe studní a vysokých komínov smie sa tak diať, je-li vyťahovadlo k tomu dosť bezpečné.

§ 19.

U všetkých vyťahovadiel materiálu otvory k nakladaniu a ukladaniu musia byť primerane zabezpečené proti spadnutiu osôb a materiálu a musia byť dostatočne denným alebo umelým svetlom osvetlené. U každého takého otvoru buď zreteľná výstraha, aby sa nikto do šachty nenahýbal, a zákaz používania výťahu k doprave osôb.

§ 20.

(1) Hnacie ústrojie vyťahovadiel, paternosterov, jarábov a pod. buďte ohradené, nie sú-li už svojou polohou chránené. Všetky ozubené súkolia, ktoré sú v dosahu robotníkov alebo ktorých sa ľžá nahodile dotknúť, buďte prikryté.

(2) Užívá-li sa elektrických vyťahovadiel, buďte vedenie prúdu, ako aj prístroje bezpečne chránené proti dotyku nepovolanými osobami.

(3) Vyťahovadlá, paternostery a všetky takéto úpravy zdvihacie majú byť tak zariadené, aby osoby pod nimi zamestnané neboli ohrozené pádom materiálu; v najdolejšom patre buď sriadená ochranná, primerane silná strecha.

§ 21.

Chôdza pod bremenami voľne sa vznášajúcimi buď obmedzená na mieru nezbytné potrebnú.

b) Vyťahovadlá na maltu.

§ 22.

U obyčajných vyťahovadiel na maltu (kolá na hriadeľ s dvoma ťažnými, na povrazoch visacími nádobami) musí byť hriadeľ tak vysoko nad stanoviskom robotníkov, aby ho nemohli dosiahnuť ani nataženými rukama, alebo buď hriadeľ tak prikrytý, aby sa ho robotníci nemohli dotýkať. Pred vyťahovým otvorom buď fošnová dlážka lešenia opatrená pribitými latami (dlážkovými lištami) a vo výške prís buď sriadená priebežná tyč alebo rukoväť, ktorej by sa riadičia povrazu mohli pridržať voľnou rukou.

c) Jaráby a zdvihadlá.

§ 23.

(1) Jaráby a zdvihadlá buďte opatrené západkou a pásovou alebo inou bezpečne účinkujúcou hamovnicou. Má-li bremeno byť spustené svojou vlastnou váhou, musí pri chode v oboch smeroch byť sriadená západka, ktorá zamedzuje, aby rýchly chod nenastal samočinne.

(2) Pojazdne jaráby, na ktorých sú robotníci, majú mať plošiny alebo galerie proti spadnutiu ľudí a materiálu dostatočne bezpečne a ohradené.

(3) Na každom jarábe buď jeho únosnosť v kilogramoch zreteľne vyznačená.

9. Dopravné zariadenia.

a) Posunovačská služba.

§ 24.

(1) Posunujú-li sa železničné vozy na závodných (vlečkových) koľajach ľudskou silou alebo ťažnými zvieraty, buďte dané posunovačom sochory k hamovaniu, zdrže, podkladné klíny alebo podobné predmety. Posunujú-li sa na tejže koľaji súčasne ešte iné vozy ľudskou silou, buď pri ruke robotník, ktorý má ísť pred posunovaným vozom a toho dbať, aby bola príslušná trať voľná a pre jazdu bezpečná.

(2) Pri posunovaní vozov ťažnými zvieraty buď upotrebené ťažných reťazí alebo povrazov aspoň 2-5 m dlhých. Posunuje-li sa takto na koľajach vo svahu, buď okrem riadiča pri ruke aspoň ešte jeden robotník, ktorý, treba-li

toho, má zastaviť pohybujúce sa vozy vhodnými prostriedky.

(3) Pri posunovaní motorickou silou bud'te učené opatrenia, ktorých je treba pre riadny železničný provoz.

§ 25.

Na materiálových dráhach, ktoré sú vo svahu, bud' postarané o spoľahlivé hamovanie dostatočným počtom zahamovateľných vozov.

§ 26.

Točny a posunovadlá musia sa dať pevne zastaviť vo svojej správnej polohe vhodnými úpravami.

b) Doprava ťažkých bremien.

§ 27.

(1) Doprava, ako aj nakladanie a skladanie ťažkých bremien bud' konané pod znaleckým dohľadom. Bud' pečované o to, aby prostriedky k doprave a nakladaniu, vozidlá a zdvihač, koľaje a pod. boli pri používaní tak bezpečné, aby nebola ohrozená bezpečnosť ani dopravy, ani robotníkov alebo cudzích osôb.

(2) K nakladaniu a skladaniu upotrebené klzné koľajnice alebo lyžiny bud'te zabezpečené proti nahodilému sklznutiu alebo prekoteniu a bud'te v zime zbavené ľadu, ako aj posypané pieskom, popolom alebo podobne. Vozidlá bud'te zabezpečené vhodnými úpravami proti prekoteniu.

§ 28.

Výklopné vozíky musia byť opatrené spoľahlivými zarážacími úpravami, ktoré sa dajú bez nebezpečenstva obsluhovať.

§ 29.

Pri doprave válcov, trúb, cylindrov, sudov a pod. bud'te učené vhodné ochranné opatrenia, aby sa neskotúlaly.

10. Opatrenia vo vnútri stavieb.

§ 30.

(1) Aby robotníci boli zabezpečení proti spadnutiu vo vnútri stavby, bud'te nosníky stropov (traversy, hrady), bezprostredne po osadení úplne prikryté alebo otvory vo stenách, vedúce k nekrytým trámovištiam, ako aj tie, ktoré vedú priamo do dvorov, svetlíkov a nedokončených schodísk, bezpečne zahradené.

(2) Pri osadených už schodoch, dokiaľ není sriadené konečné zábradlie, bud' upravené prozatýmné zábradlie ochranné.

(3) Cesty (chodby, schody) pod nezakrytými miestnosťami bud'te opatrené ochrannými stropy proti padajúcim predmetom.

(4) Má-li byť materiál dopravovaný po zákloných dlážkach alebo na ne ukládaný, musia byť k tomu sriadené chodby alebo úplná dlážka z fošien.

11. Práce na streche alebo podobné nebezpečné práce.

§ 31.

(1) Pri nebezpečných menovite pokrývačských prácach a pri shadzovaní snehu, pri sriaďovaní hromosvodov, pri nebezpečných klampiarskych a sklenárskych prácach bud'te robotníci opatrení bezpečnostným pásom a povrazom.

(2) Pri novom krytí sklenených striech musí pod nimi byť sriadené leženie doskami tesne pokryté; odpadky skla bud'te ihneď odstránené.

12. Buranie.

§ 32.

(1) Pri buraní nie je zpravidla dovolené zvrhovať celé časti múrov.

(2) Len voľne stojace múry, štítové steny, komíny a pod., stoja-li osamotene, smjú za stáleho znaleckého vedenia byť zvrhované alebo trhané („rozstrelované“). Tiež strhovanie klenieb smie sa stať len pri stálom znaleckom vedení. Priestor pod strhovanou klenbou bud' uzavrený a vyžaduje-li toho konštrukcia klenby, bud' sriadená primeraná podložka.

(3) Budovy, ktoré rozburaním priliehajúcich stavieb pozbavené budú svojej opory, bud'te odborne zabezpečené.

(4) Aby sa zamedzilo obťažné prášenie, bud'te zdívo a zrúcaniny opätne kropené a pri spúšťaní zrúcanín bud' užívané drevených trubín, ktoré ústia na dolnom konci do otvoreného vreca (rukávu).

13. Iné predpisy bezpečnostné.

§ 33.

(1) V pracovných hodinách do tmy spadajúcich bud'te pracovistia a ich príchody dostatočne osvetlené; rovnako tak bud' pečované o primerané osvetlenie všetkých nedostatočne svetlých pracovísk.

(2) Vodiace dróty elektrického osvetlenia musia byť na ochranu proti dotyku v celej dĺžke izolované.

(3) Všetky osvetľovacie telesá musia byť bezpečne zavesené. Lamps pre ľahko prchavé svietivá s horákmi pod nádržkou na svietivo sriadenými buďte krem toho tak zavesené, aby bolo zabránené silnejšiemu nahriatiu tejto nádržky. V miestnostiach, v ktorých sa robotníci trvale zdržujú, nesmú byť takéto lamps, ako aj svietivo pre ne uschovávané.

§ 34.

(1) Pri prácach, pri ktorých oči zamestnaných robotníkov môžu byť ohrozené, buďte robotníci opatrení ochrannými okuliarmi, stienkami alebo obličajovými maskami. Na ochranu iných, na blízku pracujúcich robotníkov buďte, treba-li toho, sriadené ochranné steny alebo siete.

(2) Robotníci, ktorí sú následkom svojho zamestnania zvlášť ohrození premočením alebo poranením nohy, buďte opatrené účelnou obuvou.

(3) Robotníci, ktorí sú zamestnaní dopravou ostrohranných alebo špičatých predmetov, buďte opatrené pevnými kožami na ochranu rúk alebo rukavicami z pevného materiálu.

§ 35.

Nadhadzovanie stavebného materiálu je dovolené len v prízemku. Podávanie tehliel robotníkmi, na rebríkoch stojacími, smie sa diať najvyš s poschodia na poschodie.

§ 36.

Kde sa materiál do väčšej výšky na seba rovná, buď pečované vhodnými opatreniami o to, aby sa uložené veci nesosunúly.

§ 37.

Opravy budov (bielenie, omietanie, natieranie zovnajších rámov okien a pod.) smú byť prevádzané s jednoduchých rebríkov len pri prízemných alebo jednopatrových budovách; pri budovách s niekoľko poschodí buď upotrebeno vysunutých, rebríkových alebo visacích lešení.

§ 38.

Akékoľvek pri stavebných prácach užívané pracovné náčinie a strojné zariadenie buď udržiavané stále v dobrom a úplne upotrebitelnom stave.

§ 39.

Osobám na stavbe nezamestnaným buď najprísnejšie zakázaný vstup na lešenie na pr. cieľom prinášania pokrmov a nápojov.

§ 40.

(1) Osoby, o ktorých zamestnávateľ vie, že trpia na padúcnicu, krče, občasné záchvaty mdloby, závrat, nedoslýchavosť alebo na iné telesné slabosti alebo vady v miere, že by preto pri istých prácach boli vydané krem obyčajnému nebezpečenstvu, nesmú byť užívané ku prácam tohoto druhu. Opilé osoby nebudúte vôbec ku práci pripustené.

(2) Žien v pokročilom tehotenstve smie byť užívané len k ľahším prácam, nikdy však na rebríkoch a pri vyťahovadlách materiálu.

II. PREDPISY NA OCHRANU ZDRAVIA.

§ 41.

Na stavaništiach, kde je zamestnané prez 10 robotníkov a priestorové pomery to dovoľujú, buď sriadené počtu robotníkov primerane veľké prístrešie, ktoré sa, treba-li toho, dá vykurovať a v ktorom buďte učinené tiež opatrenia, ktorých je treba pre prvú pomoc pri úraze.

§ 42.

Na každom stavaništi má byť postarané o dostatok čerstvej pitnej vody, ako aj o nádoby k pitiu, a to vo všetkých poschodiach, kde sa pracuje.

§ 43.

(1) Na každom stavaništi buďte sriadené záchody, primerané počtu robotníkov a zdravotným predpisom. Záchody buďte tak upravené, aby zvonku nebolo do nich vidieť; je-li zamestnané pres 10 osôb, buďte podľa pohlavia robotníkov rozdelené a nápisom označené.

(2) Záchody a záchodky buďte stále v čistom a pokiaľ možno v nezapáchajúcom stave udržiované a podľa potreby dezinfikované.

§ 44.

V miestnostiach, ktoré sa vysušujú výhrevnými úpravami bez priameho odvádzania dýmu, nesmú robotníci ani pracovať ani sa zdržovať.

§ 45.

Pre prvú pomoc pri úrazoch musia byť v pohotovosti na stavaništiach, kde je zamestnané prez 10 robotníkov, a na stavaništiach,

ktoré sú vyše kilometra vzdialené od najbližšej lekárne, bez ohľadu na počet zamestnaných robotníkov, skrinky s prostriedkami krvstaviacimi a antiseptickými a s potrebným obväzovacím materiálom, ako aj s občerstvujúcimi prostriedkami.

§ 46.

Mená a byty lekárov nemocenských pokladieň budú oznámené robotníkom výveskami na staväništiach.

III. USTANOVENIA ZÁVEREČNÉ.

§ 47.

(1) Robotníkom budú nasledujúce predpisy, ako sa majú zachovať, doslovne oznámené a budú k tomu účelu trvale a zreteľne čitateľne vyhlásené aspoň jedným výveskom na všeobecne prístupnom mieste staväništa, treba-li toho, tiež na niekoľko miestach.

(2) Na 22. odstavce (oznamovanie úrazov) budú každý robotník pri svojom vstupe do práce zvlášť upozornený.

1. Zapovedá sa nástroje, drevá, tehly, kamene a iné ťažké predmety zhadzovať s lešení alebo od inakiaľ so stavby.

2. Skoby majú sa tak uvoľňovať, aby ani neodskakovali, ani neodletovaly.

3. Je zakázané na vlastnú päsť odstraňovať časti lešení, rebríky, fošny, závory, skoby, kozy, kryty atď., ako aj svedovoľne jakokoľvek meniť provodzovacie zariadenia.

4. Pri vyťahovaní a spúšťaní visacích lešení budú rumpály rovnomerne točené, tak aby lešenie neprišlo vôbec do šikmej polohy. Kľuky rumpálov, neužíva-li sa ich, budú pripnuté alebo snaté.

5. Nie je dovolené zdržovať sa na lešeniach v poludnajskej prestávke — krem na lešení pre vysoké veže a komíny.

6. Pod otvorami lešenia, určenými pre vyťahovanie materiálu, nie je dovolené osobám po dobu vyťahovania sa zdržovať. V čase, keď takéto vyťahovadlo nepracuje, musí byť šachta úplne uzavrená.

7. Užíva-li sa zdvihadiel, budú bremeno pečlive a spoľahlive upevnené alebo tak uložené, aby naložené predmety nemohly spadnúť.

Ťažné nádoby nesmú byť tak naplnňované, aby naložené hmoty pri kyvoch nádob mohli spadnúť alebo pretiecť.

8. Malta budú do putieň a sudov plnená tak, aby sa zabránilo čo možné striekaniu.

9. Spúšťajú-li sa bremená jarábami a zdvihákmi, smie hamovnica byť uvoľnená teprve vtedy, keď boly kľuky snaté alebo, není-li to možné, keď robotníci odstúpili stranou.

Zachycovať pohybujúce sa kľuky zdvihadiel alebo rumpálov nie je dovolené.

Pri zdvihaní bremien budú škripec stále v činnosti.

10. Pri posunovaní železničných vozov nech robotníci užívajú daných im hamovacích sochorov, zdrží, podkladných klínov a podobných predmetov.

Posunujú-li sa vozy ľuďmi, posunovači nesmú nikdy voz z predu posunovať a nikdy po koľajach ísť. Posunujú-li sa na týchž koľajach súčasne ešte iné vozy, posunovači smú posunovať len na pozdĺžnej strane vozov a nesmú vstupovať medzi ne.

Posunujú-li sa vozy ťažnými zvieratami, budú tieto zvieratá stále rukou a čo možné mimo kolaje vedené.

11. Točny a posunovadlá budú prv, nežli sa prez ne ide, zabezpečené vo svojej správnej polohe.

12. Železničné vozne, stoja-li na koľajach, budú tak zaistené, aby sa nemohly samy rozjeť.

13. Pri doprave ťažkých bremien na koľajach vo svahu a vo staväništiach budú dbané zvlášťnej opatrnosti.

14. Robotníci sú povinní pri nebezpečných, obzvláste pokrývačských prácach a shadzovaní snehu, ďalej pri sriadovaní hromosvodov, pri nebezpečných klampiarskych a sklenárskych prácach užívať im daných bezpečnostných pásov a povrazov. Takéto povrazy, keď niet zvlášťneho zariadenia na streche k ich upeyneniu, musia byť priviazané bezpečným spôsobom na obvyklom lešení rebríkovom.

15. Vstupovať na neosvetlené miesta stavby je zakázané.

16. Lampy pre ľahko prchavé svietivá s horáky pod nádržkou na svietivo sriadennými budú tak zavesené a nosené, aby sa zabránilo silnejšiemu zahriatiu nádržky. Do miestností ustanovených k uschovaniu týchto lúčp a svietiva pre ne smie sa vstupovať len na krátky čas.

17. Do miestností, ktoré sa vysušujú výhrevnými úpravami bez odvádzania dýmu,

smie sa vstupovať len pri otvorených dverách alebo oknách a len na krátky čas.

18. Pri prácach, pri ktorých oči zamestnaných robotníkov môžu byť ohrozené, majú robotníci užívať daných im ochranných okuliarov, stienitkov alebo obličajových masiek.

19. Každé poškodenie provodzovacích zariadení alebo nápadné zjavy na nich budú ihneď oznámené sriadencovi, ktorému podnikateľ sveril dozor.

20. Nedovoľuje sa užívať pracovných a ochranných zariadení k iným účelom ako k tým, pre ktoré sú určené.

21. Zakázané je robotníkom, aby niečo porábali na pracovnom náčiní, strojnom zariadení, elektrickom vedení a pod., ktorých obsluha, používanie alebo udržiavanie im neprísluší, a seba alebo iných ohrožovali prácami priečiacimi sa účelom stavby, hrami, dobieraním, hašterením a inakými svedovoľnými činami.

22. Každý úraz pri práci má postihnutá osoba alebo, keby táto nebola v stave, svedkovia úrazu ihneď oznámiť predstavenému dozoru sriadencovi.

§ 48.

Prestupky toho, čo je v tomto nariadení ustanovené, pokiaľ nejde o činy prísnejšie trestné, budú potrestané dľa zákona č. 259/1924 Sb. z. a n.

§ 49.

Toto nariadenie nadobudne účinnosti dňom vyhlásenia.

§ 50.

Prevedením tohoto nariadenia poveruje sa minister priemyslu, obchodu a živností a minister sociálnej pečlivosti v dohode so zúčastnenými ministrami.

Švehla v. r.

Novák v. r.	Bečka v. r.
Šrámek v. r.	Dr. Markovič v. r.
Udržal v. r.	Dr. Hodža v. r.
Malypetr v. r.	Dr. Beneš v. r.
Dr. Franke v. r.	Srba v. r.
Dr. Winter v. r.	Dr. Dolanský v. r.

Dr. Kállay v. r.

118.

Vládne nariadenie

zo dňa 26. mája 1925,

ktorým sa vydávajú predpisy na ochranu života a zdravia robotníkov zamestnaných pri cukrovarstve.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 102, odst. 6., zákona zo dňa 10. októbra 1924, č. 259 Sb. z. a n. (živnostenského zákona pre územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi):

A. USTANOVENIA VŠEOBECNÉ.

§ 1.

O tom, aké majú byť pracovné miestnosti a stroje i pracovné zariadenie v nich užívané, budú zachovávané obdobne predpisy vládneho nariadenia zo dňa 26. mája 1925, č. 114 Sb. z. a n., ktorým sa vydávajú všeobecné predpisy na ochranu života a zdravia pomocných robotníkov, pokiaľ nie sú týmto nariadením dané predpisy podrobnejšie.

B. PREDPISY ZVLÁŠTNÉ.

§ 2.

Dovoz repy.

(1) Dováža-li sa repa po železnici, smejú byť vagóny až vtedy vyprazdňované, keď stoja a sú dostatočne zabezpečené pred ďalším pohybom. Zakázané je vagóny postrkovať a ťahať za nárazníky, pod nimi preliezať, ako aj medzi nárazníkmi blízko seba stojacích vagónov priamo prechádzať.

(2) Dováža-li sa repa po vode, budú lodi (prámy), ku skladaniu určené, bezpečne upevnené.

(3) Lávky k nim vedúce musia byť primerane široké a mať pevné zábradlia, aby robotníci nemohli na stranu spadnúť. Tiež budú lávky bezpečným spôsobom upevnené, a treba-li toho, podloženými kozami podoprené.

§ 3.

Práce v repníku.

(1) Zásobné jamy repného splavu, ak neni-li už ich zariadením odstránené nebezpečenstvo, že by robotníci mohli do nich spadnúť, budú primerane ohradené alebo prikryté. Repný splav budú primerane osvetlený, jeho struhy (splavy, Riedingerovy splavy) musia byť prikryté v obvode, kde sa chodí.